

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: УДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА НАВЧАЛЬНОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ**

**Збірник
матеріалів IV-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

13-15 квітня 2022 року, м. Одеса

У Збірнику опубліковано матеріали IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації», яка проходила 13-15 квітня 2022 року на базі Одеської національної академії харчових технологій в умовах воєнного стану з причини російсько-української війни.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Богдан ЄГОРОВ	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор (Голова редакційної колегії)
Федір ТРИШИН	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник Голови редакційної колегії)
Надія ДЕЦ	директорка Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцентка
Любов ЛАНЖЕНКО	начальниця Навчального відділу НЦООП, к.т.н., доцентка
Оксана КРУЧЕК	начальниця Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцентка
Юрій КОРНІЄНКО	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦКТ, к.ф.-м.н., доцент
Валерій МУРАХОВСЬКИЙ	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Людмила РИЖЕНКО	методистка вищої категорії Навчального відділу НЦООП

Оргкомітет IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

- osvita/rekomendacij-shodo-vprovadzheniya-zmishanogo-navchannya-u-zakladah-fahovoyi-peredvishoyi-ta-vishoyi-osviti
2. Романовська О. О., Романовська Ю. Ю., Романовський О. О. Досвід вищої освіти Сполучених Штатів Америки XX–XXI століть. Книга 4. Особливості академічного (університетського) підприємництва у США другої половини XX – початку XXI століть : навч. посіб. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2020.– 240 с.
 3. Центр забезпечення якості освіти НаУКМА. URL: <https://www.ukma.edu.ua/index.php/osvita/quality-edu>
 4. Assessment in Higher Education: Professional Development for Teachers. Erasmus University of Rotterdam Online Course. URL: <https://www.coursera.org/learn/assessment-highereducation>

УДК 027.021:378.4.018.43

ДОСВІД ДІЯЛЬНОСТІ НТБ ОНАХТ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

І.І. Зінченко, О.В. Ольшевська,

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Бібліотека – це, насамперед, інтелектуальний простір, що забезпечує сприяння освітній, науково-дослідній, культурній та просвітницькій діяльності університету.

Одним із пріоритетних напрямків бібліотеки університету залишається комплектування літератури на організацію освітнього процесу за заявками кафедр. Придбання нової літератури було забезпечено як закупівлею через профільні видавництва, так і за рахунок дарів викладачів університету, які забезпечують формування колекції внутрішньовузівських видань навчального та наукового характеру, збільшення кількісного та якісного показників книжкового фонду. При цьому, кожен сегмент фонду повинен розвиватися із застосуванням ресурсів, які узгоджуються з бібліотечною місією і потребами постійних користувачів НТБ, якими є студенти, аспіранти, професорсько-викладацький склад.

Всі надходження до НТБ враховуються сумарно та індивідуально. Крім процесів традиційного комплектування, доукомплектування поточних і ретроспективних документів, планування чіткої стратегії подальшого придбання документів, найважливішою складовою, на сьогодні, є формування електронної бібліотеки (ЕБ). З метою забезпечення своїх користувачів широким доступом до навчальних та наукових видань із фондів НТВ, бібліотека продовжує її створення. ЕБ академії – віртуальна бібліотека, яка об'єднує як власні, так і зовнішні інформаційні ресурси, надає послуги за допомогою комп'ютерних технологій, забезпечує навігацію, пошук цифрових об'єктів. Завдяки веб-ресурсам НТБ та 20 базам власної генерації, забезпечено вільний

доступ користувачів до електронних версій навчальної та наукової літератури.

При цьому, електронна бібліотека НТБ вдало поєднує електронний каталог, електронну бібліотеку, а також електронну бібліотечну систему (навчально-методичне забезпечення на допомогу навчальному процесу налічує 3 890 екз.), створюючи вдалий симбіоз.

Важливою складовою в оптимізації бібліотечного фонду та надання доступу до нього, є обов'язкова відцифровка комплексу навчальної літератури для першокурсників, з наданням доступу з будь-якої точки, де є інтернет. Відцифровка також забезпечує наповнення ЕБ, що дає можливість для наших внутрішніх користувачів університету працювати з літературою, яка є в бібліотеці в єдиному екземплярі (електронний каталог НТБ налічує 6 373 цифрових форматів: власно відцифрованих – 2 793, отриманих від кафедр – 3 580). За 2021 рік відцифровано 1 205 документів (78 5454 сторінок).

Для підвищення якості інформаційного обслуговування користувачів науково-технічної бібліотеки, для допомоги в забезпеченні можливостей пошуку в якомога більшій кількості інформаційних ресурсів, систематично проводиться бібліографічна редакція Електронного каталогу: редакція бібліографічних записів, елементів і зон бібліографічного запису на складання, відповідно до стандартів України, формування і редакція ключових слів.

Ключові слова це – лінгвістичне забезпечення автоматизованої системи УФД/бібліотека, яке є такою ж невід'ємною її частиною, як і інформаційне, програмне та технічне. Вони визначають сенс пошуку, якість створеної інформації і її використання. Отже, раціональний вибір, повнота та глибина ключових слів, що використовуються в бібліотеці, визначають якість кінцевих результатів її діяльності – системи «УФД/бібліотека».

Бібліотечне обслуговування – одна з упереджувальних послуг. Вона доступна кожному, незалежно від його фінансового стану, переконань та рівня освіти. У поточному році було продовжено внесення змін до обслуговування наших користувачів:

1. Розширення інформаційних послуг. Це, насамперед, формування студентоцентрованого підходу з урахуванням індивідуальної траєкторії навчання, врахування збалансованого діджиталізованого кейсу наукових знань, до якого можна віднести цифрову грамотність, роботу з електронними науковими базами, перехід у формат роботи web 3.0, наукометричну складову.

2. Оптимізація технологічних процесів. Тут гідним показником є створення автоматизованої картотеки читачів, тобто. формування електронних читацьких квитків. З технологічного процесу виключені друковані формуляри: читацькі або книжкові тощо.

3. Підвищення комфорту обслуговування користувачів. Бібліотекою створюються такі умови, коли читачеві комфортно працювати з фондами НТБ, як у читальних залах, так і поза університетом.

Курс лекцій та практичних занять з інформаційної культури для першокурсників завершується отриманням електронних читацьких квитків. Комплект літератури традиційно видається через електронну бібліотеку.

Величезна роль у сприянні науково-дослідницької діяльності професорсько-викладацького складу, аспірантів та здобувачів, студентів-дипломників належить читальній залі періодичних видань. Для реалізації поставлених цілей, читальна зала формує фонд дисертацій та авторефератів. Зал обладнано автоматизованими робочими місцями, організовано постійно діючу виставку нових надходжень періодичних видань, яка щомісяця оновлюється.

Станом на 2 квітня 2021 року НТБ ОНТУ стала першим цифровим хабом серед ЗВО в Одеському регіоні в рамках розгортання мережі цифрових хабів в Україні, якій відкрито на базі читального залу періодичних видань НТБ.

На допомогу освітньому процесу працівниками НТБ регулярно опрацьовуються на правильність оформлення та застосування робочі програми викладачів, розділ: «Основна та додаткова література».

Впроваджено програмний продукт власної генерації s2m.onaft.edu.ua щодо наукометричної складової діяльності професорсько-викладацького складу ОНТУ. S2M - система оцінювання результативності наукової діяльності, слідкування за частотою цитувань наукових робіт авторів. ТОП-10 науковців побудовано із урахуванням публікаційної активності професорсько-викладацького складу ОНТУ із урахування кількості публікації у конкурентній наукометричній базі. Дані будуються на момент фактичного оновлення профіля про що зазначається відповідна інформація.

Розроблено і впроваджено чат-бот НТБ у телеграм [@STL_ONAFT_bot](https://t.me/STL_ONAFT_bot). Чат-бот допомагає користувачам швидко та ефективно отримати відповіді на свої запитання. Їм не потрібно читати довгий документ із поширеними запитаннями або чекати на отримання відповіді електронною поштою від адміністратора. Вони можуть отримати миттєву відповідь, скорочуючи таким чином час очікування.

Для підвищення діяльності, щодо формування soft skills було розпочато роботу телеграм каналу «Художній абонемент ОНТУ» [@ontu_literature](https://t.me/ontu_literature), який містить інформацію та огляди на художню літературу фонду НТБ ОНТУ.

Для формування кращого пошукового образу документів, для поглибленого знайомства користувачів з новими працями викладачів ОНТУ, а також для популяризації наукового потенціалу науковців, НТБ формує бібліотечний фонд електронних документів та електронних копій інтелектуальної праці викладачів університету у бібліотечному фонді

В умовах цифрового простору проблема інформаційної освіти студентів, аспірантів та викладачів є особливо актуальною. Необхідно навчити молодих людей пошуку достовірної, легітимної інформації її критичну та творчу переробку з метою отримання нових знань.

На сьогодні багато вузів розвиваються у концепції 3.0. і в цих умовах бібліотека повинна змінюватися за трьома основними напрямками: підтримка науки та освіти, робота з культурною спадщиною та організація комфортного фізичного простору.

Все частіше університети розглядають бібліотеку як структурний елемент освіти, інструмент наукових досліджень, засіб досягнення показників публікаційної активності та інформаційної грамотності. Тому що вузівська бібліотека - центр, де сходяться інтереси різних цільових груп користувачів, і саме бібліотека повинна враховувати та виконувати запити кожної з них, просувати бібліотечно-інформаційні ресурси та сервіси.

СЕКЦІЯ 1

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ

УДК 37.09

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНИХ СИСТЕМ НАВЧАННЯ

Ф.А. Трішин, Ю.К. Корнієнко

Одеська національна академія харчових технологій, м.Одеса

Головним критерієм ефективності роботи закладу вищої освіти є високий рівень підготовки фахівців. Якість підготовки фахівця повинна задовольняти вимогам, встановленим в освітніх стандартах, та вимогам ринку праці. Висока якість викладання можлива за рахунок строгого відбору навчального матеріалу та застосування активних методів навчання, які сприяють формуванню у студентів таких знань, що можуть мати в майбутній професійній діяльності практичну цінність. Домогтися радикального підвищення якості підготовки фахівця вищої школи можна за допомогою впровадження сучасних педагогічних і інформаційних технологій, які в сфері професійної діяльності є необхідною вимогою.

Дуже важливо також забезпечити необхідний доступ до вищої освіти всім верствам населення, в тому числі, здобувачам з особливими потребами. Одеська національна академія харчових технологій в рамках співробітництва з Комунальною установою «Одеський інклюзивно-ресурсний центр №1» 20.10.2020 р. заключила меморандум. В ньому, між іншим, йде мова про те, що організація навчального процесу в ОНАХТ здійснюється із застосуванням сучасних технологій: функціонує автоматизована система «Розклад» з особистими кабінетами здобувачів, працює сайт Дистанційного навчання із повним, методичним забезпеченням за кожною дисципліною, навчання проводиться у змішаній формі із застосуванням дистанційних технологій.

Зазначені умови для реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами дозволяють дійти до висновку що організація освітнього процесу в ОНАХТ має задовільний рівень.

Застосування потенційних можливостей інформаційних технологій в освітньому процесі на якісно новому рівні поєднання традиційних та інно-

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ		
1	ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ У ЗАКОРДОННИХ ТА УКРАЇНСЬКИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ СВІТИ Ф.А. Трішин, Л.О. Ланженко, Н.О. Дец, Ю.К. Корнієнко	3
2	ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЯК ВЕКТОР МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ДОКУМЕНТАЦІЇ (ДОКУМЕНТООБІГУ) ТА МЕТОДІВ КОНТРОЛЮ Л.В. Іванченкова, Т.Д. Маркова, Г.О. Ткачук	8
3	АДАПТАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА МУЛЬТИМЕДІЙНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ ДЛЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ А.І. Капустян, Н.К. Черно, К.І. Науменко	15
4	ДОСВІД ДІЯЛЬНОСТІ НТБ ОНАХТ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ І.І. Зінченко, О.В. Ольшевська	18
СЕКЦІЯ 1		
5	ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНИХ СИСТЕМ НАВЧАННЯ	21